

EUROJUST

Ο Οργανισμός της ΕΕ για τη Συνεργασία στον Τομέα της Ποινικής Δικαιοσύνης

Ποιοι είμαστε

Η Eurojust, ο Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία στον Τομέα της Ποινικής Δικαιοσύνης, είναι ένας μοναδικός κόμβος με έδρα τη Χάγη, στις Κάτω Χώρες, όπου οι εθνικές δικαστικές αρχές συνεργάζονται στενά για την καταπολέμηση του σοβαρού οργανωμένου διασυνοριακού εγκλήματος. **Η Eurojust συμβάλλει στην ενίσχυση της ασφάλειας της Ευρώπης** συντονίζοντας το έργο των εθνικών αρχών – των κρατών μελών της ΕΕ και τρίτων κρατών – στον τομέα της έρευνας και της δίωξης του διεθνικού εγκλήματος.

Κάθε συμμετέχον κράτος μέλος της ΕΕ ορίζει αποσπασμένο εθνικό μέλος στη Eurojust. Τα εθνικά μέλη συγκροτούν το συλλογικό όργανο της Eurojust, το οποίο είναι υπεύθυνο για το επιχειρησιακό έργο του Οργανισμού. Το συλλογικό όργανο, με τη σειρά του, υποστηρίζεται από τη διοίκηση της Eurojust, η οποία περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τους νομικούς συμβούλους και τους εμπειρογνώμονες σε θέματα δεδομένων. Το ειδικής κατασκευής κτίριο της έδρας του Οργανισμού διαθέτει ασφαλείς εγκαταστάσεις

Το έργο της Eurojust

Η Eurojust παρέχει εξατομικευμένη επιχειρησιακή υποστήριξη σε όλα τα επιμέρους στάδια των διασυνοριακών ποινικών ερευνών μέσω:

- ▶ ταχείας ανταπόκρισης·
- ▶ υπηρεσίας επιφυλακής συντονισμού, η οποία λειτουργεί επί 24ώρου βάσεως καθ' όλη τη διάρκεια της εβδομάδας·
- ▶ συνδέσμων με βασικούς ομολόγους και
- ▶ συνδρομής στην προετοιμασία αιτημάτων δικαστικής συνεργασίας, συμπεριλαμβανομένων των επισήμων μεταφράσεων.

Επιπλέον, η Eurojust μπορεί να φιλοξενήσει περίπλοκες μορφές μηχανισμών συνδρομής και συντονισμού, οι οποίοι ενδέχεται να συνδυαστούν κατά περίπτωση για την υποστήριξη σημαντικών επιχειρησιακών δραστηριοτήτων. Για παράδειγμα, ο Οργανισμός μπορεί:

για τη διεξαγωγή συνεδριάσεων με δυνατότητες διερμηνείας σε όλες τις γλώσσες της ΕΕ, καθώς και ειδικά διαμορφωμένη αίθουσα συνεδριάσεων για τα κέντρα συντονισμού, από την οποία είναι δυνατή η παρακολούθηση και ο συντονισμός των ημερών κοινής δράσης σε πραγματικό χρόνο.

Η Eurojust έχει αναπτύξει ένα συνεκτικό διεθνές δίκτυο που παρέχει σε εισαγγελείς από ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση πρόσβαση σε περισσότερες από 50 δικαιοδοσίες ανά την υφήλιο. Ο Οργανισμός έχει υπογράψει συμφωνίες συνεργασίας με δώδεκα κράτη εκτός ΕΕ, αρκετά εκ των οποίων έχουν ορίσει αποσπασμένους εισαγγελείς-συνδέσμους στη Eurojust προκειμένου να συνεργάζονται σε έρευνες υποθέσεων με τους ομολόγους τους στο συλλογικό όργανο. Η Eurojust συνεργάζεται επίσης στενά με άλλους οργανισμούς της ΕΕ και με εταίρους που παρέχουν υποστήριξη σε διάφορα στάδια της διαδικασίας ποινικής δικαιοσύνης, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών επιβολής του νόμου και καταπολέμησης της απάτης.

- ▶ να συντονίζει παράλληλες έρευνες·
- ▶ να διοργανώνει συντονιστικές συναντήσεις με τη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων δικαστικών αρχών και αρχών επιβολής του νόμου·
- ▶ να συγκροτεί ή/και να χρηματοδοτεί κοινές ομάδες έρευνας (ΚΟΕ), στο πλαίσιο των οποίων οι δικαστικές αρχές και οι αρχές επιβολής του νόμου συνεργάζονται σε διεθνικές ποινικές έρευνες βάσει νομικής συμφωνίας μεταξύ δύο ή περισσότερων χωρών και
- ▶ να προγραμματίζει ημέρες κοινής δράσης καθοδηγούμενες σε πραγματικό χρόνο από κέντρα συντονισμού της Eurojust κατά τη διάρκεια των οποίων οι εθνικές αρχές δύνανται να συλλάβουν τους δράστες αξιόποινων πράξεων, να εξαρθρώσουν ομάδες οργανωμένου εγκλήματος και να προβούν σε κατασχέσεις.

Σε συνεργασία με τα κράτη μέλη και ένα ευρύ δίκτυο διεθνών εταίρων, η Eurojust διαδραματίζει κρίσιμο ρόλο στην ενίσχυση της ασφάλειας της Ευρώπης και στην εδραίωση της δικαιοσύνης για τους πολίτες της.

Η ιστορία της Eurojust

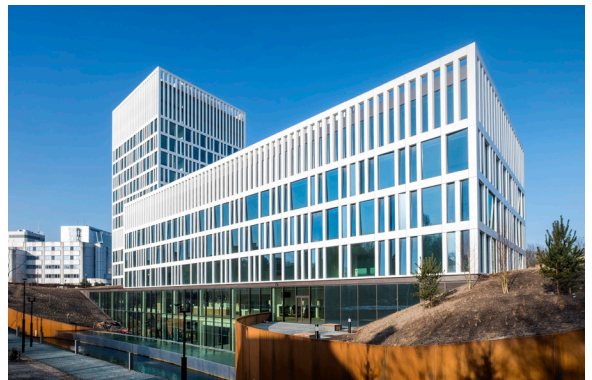
Τα σχέδια για τη δημιουργία ενός δικαστικού οργάνου με στόχο την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των εθνικών αρχών για την καταπολέμηση του σοβαρού οργανωμένου διασυνοριακού εγκλήματος συζητήθηκαν για πρώτη φορά από τους ευρωπαίους αρχηγούς κρατών και κυβερνήσεων στη σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στο Τάμπερε της Φινλανδίας, το 1999. Μια προσωρινή μονάδα δικαστικής συνεργασίας υπό την επωνυμία Pro-Eurojust άρχισε να λειτουργεί στις Βρυξέλλες τον Μάρτιο του 2001. Οι τρομοκρατικές επιθέσεις της 9/11 στις Ηνωμένες Πολιτείες κατέδειξαν πέραν πάσης αμφιβολίας την ανάγκη εντατικοποίησης της διεθνούς συνεργασίας. Τα γεγονότα αυτά επέσπευσαν την ανάπτυξη της Eurojust, η οποία επισήμως ιδρύθηκε με την απόφαση του Συμβουλίου της 28ης Φεβρουαρίου 2002 ως η Μονάδα Δικαστικής Συνεργασίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Eurojust μετεγκαταστάθηκε στη Χάγη το 2003.

Η Eurojust εξελίχθηκε σημαντικά από την εποχή της ίδρυσής της, όπως άλλωστε συνέβη και με τη φύση και το πεδίο εφαρμογής των δραστηριοτήτων της. Η απόφαση του Συμβουλίου για την ενίσχυση του Οργανισμού του 2008 ενίσχυσε τις επιχειρησιακές ικανότητες της Eurojust και διευκόλυνε τη συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών και της Eurojust, καθώς και άλλων εταίρων και τρίτων κρατών. Η Συνθήκη της Λισσαβώνας, η οποία τέθηκε σε ισχύ το 2009, αναφέρθηκε ειδικά στη Eurojust και όρισε ότι

αποστολή της είναι «η στήριξη και η ενίσχυση του συντονισμού και της συνεργασίας μεταξύ των αρμόδιων εθνικών αρχών για την έρευνα και τη δίωξη σοβαρών εγκλημάτων που έχουν επιπτώσεις σε δύο ή περισσότερα κράτη μέλη».

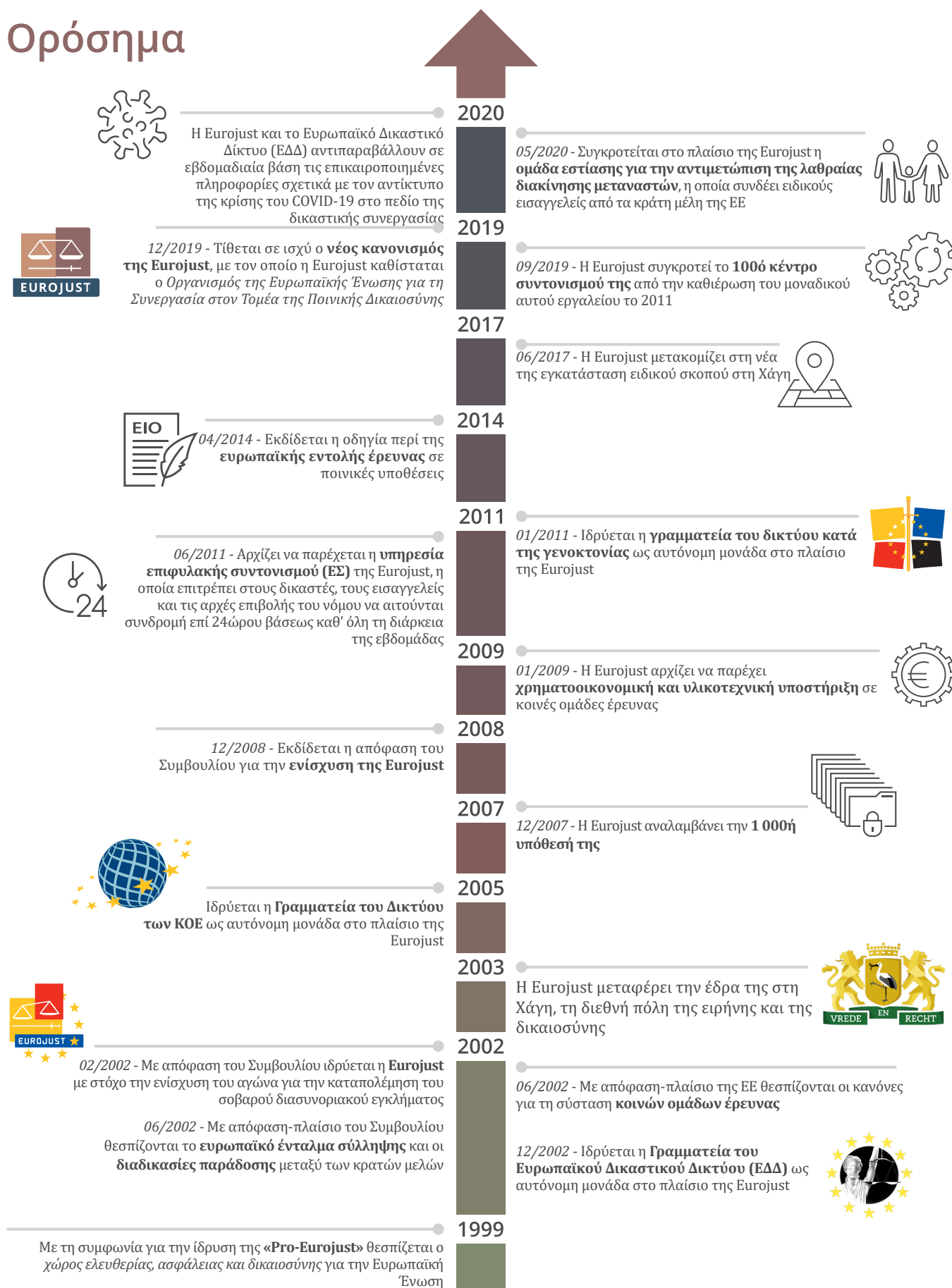
Το 2017, η Eurojust μετακόμισε στη νέα της έδρα, μια εγκατάσταση ειδικού σκοπού στην καρδιά της διεθνούς ζώνης της Χάγης. Το κτίριο σχεδιάστηκε για να υποστηρίξει την αποστολή του Οργανισμού όσον αφορά την ανάπτυξη και την ενίσχυση της δικαστικής συνεργασίας. Περιλαμβάνει ειδική αίθουσα επιχειρησιακών δραστηριοτήτων με εγκαταστάσεις για την ανταλλαγή πληροφοριών και τη χάραξη στρατηγικών στο πλαίσιο μεγάλης κλίμακας πολυμερών κοινών δραστηριοτήτων. Στους χαμηλότερους ορόφους του κτιρίου βρίσκονται αρκετοί χώροι εμπιστευτικών συνεδριάσεων οι οποίοι φιλοξενούν εμπιστευτικές συζητήσεις μεταξύ των μελών των εθνικών θυρίδων και εξωτερικών επαγγελματιών. Οι χώροι αυτοί παρέχουν ασφάλεια, προηγμένα συστήματα ΤΠ και εγκαταστάσεις ταυτόχρονης διερμηνείας.

Στις 12 Δεκεμβρίου 2019 τέθηκε σε ισχύ ο κανονισμός της Eurojust, ο οποίος εγκαινίασε ένα νέο στάδιο εξέλιξης της Eurojust, η οποία πλέον κατέστη ο Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία στον Τομέα της Ποινικής Δικαιοσύνης. Η νέα νομική βάση του Οργανισμού αναθεώρησε τη δομή διακυβέρνησης, την πολιτική εξωτερικών σχέσεων και το καθεστώς προστασίας των δεδομένων.

Σύμφωνα με τη φορά των δεικτών του ρολογιού: Στιγμιότυπο από τη σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στο Τάμπερε της Φινλανδίας (© Συμβούλιο ΕΕ), το κτίριο της Eurojust στη Χάγη (© Corné Bastiaansen), αίθουσα συνεδριάσεων και αίθουσα επιχειρησιακών δραστηριοτήτων

Ορόσημα

Η δομή της Eurojust

Η οργανωτική δομή της Eurojust αποτελείται από το συλλογικό όργανο, το εκτελεστικό συμβούλιο και τη διοίκηση.

Το **συλλογικό όργανο** είναι αρμόδιο για τη λειτουργία του Οργανισμού και αποτελείται από ένα εθνικό μέλος από κάθε συμμετέχον κράτος μέλος της ΕΕ. Όταν το συλλογικό όργανο ενεργεί σε μη επιχειρησιακά θέματα, στη σύνθεσή του συμμετέχει ως μέλος εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Το συλλογικό όργανο τελεί υπό την εποπτεία του προέδρου και των δύο αντιπροέδρων της Eurojust, οι οποίοι εκλέγονται για θητεία τεσσάρων ετών με όριο τις δύο θητείες.

Τα εθνικά μέλη διευθύνουν τις οικείες εθνικές θυρίδες με την υποστήριξη των αναπληρωτών και του βοηθητικού προσωπικού, οι οποίοι ορίζονται από την οικεία χώρα. Οι θυρίδες αποτελούν τα κύρια σημεία επαφής για τους εισαγγελείς και τους ανακριτές, όταν αυτοί χρειάζονται συνδρομή στο πλαίσιο συγκεκριμένης ποινικής έρευνας.

Το **εκτελεστικό συμβούλιο** συνδράμει το συλλογικό όργανο κατά την άσκηση των διαχειριστικών του αρμοδιοτήτων. Απαρτίζεται από τον πρόεδρο, τους δύο αντιπροέδρους,

Εγκλήματα που διώκονται κατά προτεραιότητα

Η Eurojust συνεργάζεται με τις αρμόδιες εθνικές αρχές για την πάταξη ενός ευρέος φάσματος σοβαρών και πολύπλοκων διασυνοριακών εγκλημάτων στα οποία εμπλέκονται δύο ή περισσότερες χώρες. Ο Οργανισμός καθοδηγεί τη δικαστική αντιμετώπιση των αυξανόμενων απειλών στην Ευρώπη, παρέχοντας στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να βρίσκονται ένα βήμα μπροστά από τους δράστες των αξιόποινων πράξεων και εστιάζοντας ιδίως στις ομάδες οργανωμένου εγκλήματος. Οι υποθέσεις που παραπέμπονται στη Eurojust περιλαμβάνουν συνήθως περισσότερους από έναν τύπους εγκλημάτων.

Μεταξύ των κατά προτεραιότητα διωκόμενων τύπων εγκλημάτων περιλαμβάνονται τα εξής:

- ▶ Τρομοκρατικές πράξεις
- ▶ Έγκλημα στον κυβερνοχώρο
- ▶ Εμπορία ανθρώπων
- ▶ Εμπόριο ναρκωτικών
- ▶ Εγκλήματα κατά των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ (εγκλήματα PIF)
- ▶ Παράνομη διακίνηση μεταναστών
- ▶ Περιβαλλοντικά εγκλήματα
- ▶ Νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες
- ▶ Υπεξαίρεση και απάτη

έναν εκπρόσωπο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και δύο άλλα μέλη του συλλογικού οργάνου τα οποία ορίζονται βάσει συστήματος εκ περιτροπής εφαρμοζόμενου ανά διετία.

Όσον αφορά τη **διοίκηση**, ο διοικητικός διευθυντής είναι ο νόμιμος εκπρόσωπος της Eurojust και ο διαχειριστής της για διοικητικούς σκοπούς. Ο διοικητικός διευθυντής είναι υπεύθυνος για την εποπτεία της καθημερινής διοίκησης, τη διαχείριση του προσωπικού και την παροχή διοικητικής στήριξης προς διευκόλυνση του επιχειρησιακού έργου της Eurojust.

Ο ρόλος της Eurojust ως οργανισμού φιλοξενίας

Η Eurojust φιλοξενεί τέσσερα δίκτυα: τη Γραμματεία του Ευρωπαϊκού Δικαστικού Δικτύου, τη Γραμματεία του δικτύου κατά της γενοκτονίας, τη Γραμματεία του Δικτύου των ΚΟΕ και το Ευρωπαϊκό δικαστικό δίκτυο για το έγκλημα στον κυβερνοχώρο. Τα δίκτυα απαρτίζονται από εθνικά σημεία επαφής ή εθνικούς εμπειρογνώμονες που διευκολύνουν τη δικαστική συνεργασία, την ανταλλαγή πληροφοριών και το έργο των επαγγελματιών του δικαστικού κλάδου στα κράτη μέλη.

Χρονοδιάγραμμα μιας υπόθεσης Eurojust

ΑΝΟΙΓΜΑ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

Μια υπόθεση Eurojust μπορεί να κινηθεί από ...

Εθνική αρχή

Αίτηση συνδρομής από αρμόδιες αρχές των κρατών μελών για τις έρευνες/διώξεις τους

Ευρωπαϊκή Εισαγγελία (από τη στιγμή που θα λειτουργήσει)

Κατόπιν αιτήματος της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας εντός των ορίων της αρμοδιότητάς της

Ιδία πρωτοβουλία

Με βάση τις πληροφορίες που λαμβάνονται από:

- ✓ Άλλους οργανισμούς της ΕΕ (π.χ. Ευρωπόλ, FRONTEX)
- ✓ Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF)
- ✓ Ευρωπαϊκή Εισαγγελία
- ✓ Εθνικές αρχές (π.χ. για ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με την τρομοκρατία, κοινοποιήσεις βάσει του άρθρου 21 του κανονισμού της Eurojust, κ.λπ.)

Παραπομπή μιας υπόθεσης στη Eurojust

Οι υποθέσεις που παραπέμπονται ενώπιον της Eurojust αφορούν είτε δύο ή περισσότερα κράτη μέλη της ΕΕ είτε κράτος μέλος της ΕΕ και κράτος εκτός της ΕΕ. Ενίοτε οι υποθέσεις αφορούν εγκλήματα που τελούνται σε ένα μόνο κράτος μέλος και έχουν επιπτώσεις πέραν των συνόρων του. Η Eurojust προσφέρει στα κράτη μέλη την τεράστια πείρα και την εμπειρογνομosύνη της σε θέματα δικαστικής συνεργασίας, συμπεριλαμβανομένου ενός ευρέος φάσματος εργαλείων για τον χειρισμό προβλημάτων όπως οι συγκρούσεις δικαιοδοσίας, η έκδοση, το παραδεκτό αποδεικτικών στοιχείων, καθώς και η δέσμευση και ανάκτηση περιουσιακών στοιχείων. Καθώς η Eurojust φιλοξενεί αρχές από όλα τα κράτη μέλη και από διάφορα τρίτα κράτη, μπορεί να ανταποκριθεί σε αιτήματα τάχιστα, ενίοτε συνδράμοντας στην επίλυση μιας υπόθεσης εντός ωρών.

Εάν ένα εθνικό μέλος αποφασίσει να υποβάλει κάποια υπόθεση προς καταχώριση στη Eurojust, το συλλογικό όργανο συγκαλείται για να αποφασίσει ποια εθνικά μέλη της Eurojust πρέπει να συμμετάσχουν στον χειρισμό της. Το εθνικό μέλος (ή οι αναπληρωτές και οι βοηθοί του) εξακολουθεί να έχει υπό τον έλεγχό του την υπόθεση, ενώ η Eurojust μπορεί να παρέχει συμβουλές και συνδρομή κατά τον συντονισμό και την εφαρμογή των ευρωπαϊκών δικαστικών μέσων και εργαλείων.

Μετά το άνοιγμα της υπόθεσης στη Eurojust, μπορεί να διοργανωθεί συνεδρίαση για την υποστήριξη της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των εμπλεκόμενων χωρών, τη συζήτηση των σχετικών νομικών ζητημάτων και την παροχή συμβουλών στις αρμόδιες εθνικές αρχές για τα επόμενα στάδια της διαδικασίας (βλ. *Χρονοδιάγραμμα μιας υπόθεσης Eurojust* για να γίνει κατανοητή η πορεία του χειρισμού των υποθέσεων).

Απαιτείται εκτενής δράση

ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΕΝΕΣ ΕΡΕΥΝΕΣ ΚΑΙ ΔΙΩΞΕΙΣ

Οι εμπλεκόμενοι συζητούν την υπόθεση και προβλέπουν ένα σύνολο συντονισμένων δράσεων

Αναλυθείσες πληροφορίες

- ✓ Διασταύρωση δεδομένων
- ✓ Προσδιορισμός συνδέσεων με άλλες έρευνες
- ✓ Στενή συνεργασία με την Ευρωπόλ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΙΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ

Συνεδριάσεις με τις εθνικές αρχές (δικαστικές αρχές και αρχές επιβολής του νόμου) για την προετοιμασία της μελλοντικής πορείας

ΚΕΝΤΡΟ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ

Ημέρα συντονισμένης δράσης σε περίπλοκες διασυνοριακές υποθέσεις με την υποστήριξη της Eurojust

Μέσα δικαστικής συνεργασίας που συζητήθηκαν

- ✓ Ευρωπαϊκό Ένταλμα Σύλληψης (ΕΕΣ)
- ✓ Ευρωπαϊκή Εντολή Έρευνας (ΕΕΕ)
- ✓ Αίτηση Αμοιβαίας Δικαστικής Συνδρομής (ΑΔΣ)
- ✓ Εντολή δέσμευσης/κατάσχεσης

Αντιμετώπιση ζητημάτων συνεργασίας

- ✓ Συγκρούσεις δικαιοδοσίας
- ✓ Παράλληλες διαδικασίες
- ✓ Μεταφορά διαδικασιών
- ✓ Παραδεκτό αποδεικτικών στοιχείων
- ✓ Συνεργασία με τρίτα κράτη

ΚΟΙΝΗ ΟΜΑΔΑ ΕΡΕΥΝΑΣ (ΚΟΕ)

Η Eurojust παρέχει νομική, πρακτική και οικονομική υποστήριξη

Το αίτημα μπορεί να επιλυθεί γρήγορα

ΤΑΧΕΙΑ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ

Συζητείται και συμφωνείται η επείγουσα λήψη μέτρων από τους εμπλεκόμενους

ΚΛΕΙΣΙΜΟ ΥΠΟΘΕΣΗΣ EUROJUST

Οι εθνικές αρχές προχωρούν με τις δικές τους έρευνες / διώξεις

Περαιτέρω αιτήματα μπορούν να διαβιβαστούν στην Eurojust (π.χ. υποστήριξη κατά τη διάρκεια της φάσης της δίκης)

Βασικά εργαλεία έρευνας

Η Eurojust παρέχει συνδρομή σε ένα ευρύ φάσμα ερευνών. Κάθε υπόθεση είναι διαφορετική και απαιτεί εξατομικευμένη προσέγγιση. Συχνά οι εισαγγελείς πρέπει να αντιδρούν άμεσα προκειμένου να εντοπίζουν και να συλλαμβάνουν υπόπτους. Σε τέτοιες περιπτώσεις, οι εθνικές αρχές μπορούν να βασίζονται στις μοναδικές υπηρεσίες επιφυλακής της Eurojust, π.χ. τη διευκόλυνση της ταχείας εκτέλεσης Ευρωπαϊκού Εντάλματος Σύλληψης (ΕΕΣ), την έκδοση εντολής δέσμευσης ή τη συλλογή αποδεικτικών στοιχείων με τη χρήση Ευρωπαϊκής Εντολής Έρευνας (ΕΕΕ). Σε άλλες περιπτώσεις, η έρευνα διεξάγεται αργά και μεθοδικά σε διάστημα μηνών ή και ετών, κατόπιν προσεκτικού σχεδιασμού, συντονισμού και συζήτησης, με τη Eurojust να αναλαμβάνει συντονιστικό ρόλο. Τα τέσσερα βασικά μέσα υποστήριξης που παρέχει η Eurojust είναι οι **κοινές ομάδες έρευνας**, τα **εργαλεία δικαστικής συνεργασίας της ΕΕ**, οι **συντονιστικές συναντήσεις** και τα **κέντρα συντονισμού**.

Κοινές ομάδες έρευνας (ΚΟΕ)

Οι ΚΟΕ αποτελούν το πιο προηγμένο εργαλείο διεθνούς συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις. Πρόκειται για ομάδες στο πλαίσιο των οποίων δικαστές, εισαγγελείς και υπάλληλοι επιβολής του νόμου συνεργάζονται για τη διεξαγωγή διεθνικών ποινικών ερευνών βάσει νομικής συμφωνίας μεταξύ δύο ή περισσότερων χωρών για ορισμένο χρονικό διάστημα. Η Eurojust έχει συνδράμει τις χώρες κατά τη σύσταση και λειτουργία ΚΟΕ από το 2009. Ο Οργανισμός φιλοξενεί συνεδριάσεις με μέλη των ΚΟΕ, παρέχοντας συχνά και υπηρεσίες μετάφρασης και διερμηνείας. Εξίσου σημαντικό είναι το γεγονός ότι η Eurojust έχει τη δυνατότητα να παρέχει οικονομική και υλικοτεχνική υποστήριξη προς τις ΚΟΕ προκειμένου να ελαφρύνει το σχετικό δημοσιονομικό κόστος για τους εθνικούς προϋπολογισμούς όταν πρόκειται για τον χειρισμό διεθνικών υποθέσεων.

Η Eurojust υποστηρίζει τις ΚΟΕ με τους ακόλουθους τρόπους:

- ▶ αξιολογώντας την προσφορότητα της εκάστοτε υπόθεσης για τη σύσταση ΚΟΕ·
- ▶ παρέχοντας συνδρομή για την κατάρτιση της συμφωνίας ΚΟΕ·
- ▶ παρέχοντας νομική και πρακτική υποστήριξη καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής της ΚΟΕ, συμπεριλαμβανομένης της υποστήριξης για κοινές επιχειρήσεις (κέντρα συντονισμού)·
- ▶ συντονίζοντας τις ερευνητικές και διωκτικές στρατηγικές και
- ▶ παρέχοντας οικονομική και υλικοτεχνική υποστήριξη για μετακινήσεις, υπηρεσίες διερμηνείας, μεταφοράς αποδεικτικών στοιχείων, καθώς και απόκτησης εξοπλισμού με χρησιδάνειο.

Συνδρομή κατά τη χρήση των εργαλείων δικαστικής συνεργασίας της ΕΕ

Μέσα δικαστικής συνεργασίας όπως το Ευρωπαϊκό Ένταλμα Σύλληψης και η Ευρωπαϊκή Εντολή Έρευνας διευκολύνουν σημαντικά τη συνεργασία στο πλαίσιο των διασυνοριακών υποθέσεων. Ωστόσο, για να μεγιστοποιήσουν τα δυνατικά οφέλη που προσφέρουν αυτά τα εργαλεία, οι εθνικές αρχές πρέπει να είναι σε θέση να επικοινωνούν μεταξύ τους γρήγορα και να κοινοποιούν τις απόψεις τους υπερβαίνοντας τα εμπόδια που θέτουν οι διαφορετικές γλώσσες και διαδικασίες. Η Eurojust παρέχει στα εμπλεκόμενα κράτη τη δυνατότητα της βέλτιστης χρήσης αυτών των εργαλείων υπό τη συντονιστική της ιδιότητα.

Τι είναι το Ευρωπαϊκό Ένταλμα Σύλληψης;

Το Ευρωπαϊκό Ένταλμα Σύλληψης, το οποίο ισχύει σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ, χρησιμοποιείται για τη σύλληψη και την παράδοση υπόπτων για εγκληματικές πράξεις ή καταδικασθέντων στο κράτος έκδοσης του Εντάλματος ώστε να καταστεί δυνατή η ποινική τους δίωξη ή η έκτιση της ποινής τους. Η Eurojust διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στο πλαίσιο της βελτίωσης της εφαρμογής του ΕΕΣ, συμπεριλαμβανομένης της υπέρβασης των νομικών και των πρακτικών εμποδίων. Η Eurojust μπορεί να διευκολύνει τη διαβίβαση και την έγκαιρη εκτέλεση των ΕΕΣ, να παράσχει υπηρεσίες συντονισμού και συμβουλές σχετικά με τα αντικρουόμενα ΕΕΣ, να συνδράμει στην αντιμετώπιση ζητημάτων σχετικά με την παράδοση, να παράσχει διευκρινίσεις σχετικά με τις διαφορές των εθνικών νομοθεσιών σχετικά με τα ΕΕΣ και να βοηθήσει τις εθνικές αρχές να αντιμετωπίσουν μια πληθώρα άλλων ζητημάτων.

Τι είναι η Ευρωπαϊκή Εντολή Έρευνας;

Η Ευρωπαϊκή Εντολή Έρευνας καθιερώνει μια σαφή διαδικασία συνεργασίας μεταξύ των δικαστικών αρχών των διαφόρων κρατών μελών για τη συλλογή και τη διατήρηση αποδεικτικών στοιχείων, π.χ. τη διεξαγωγή ερευνών, ακροάσεων για τη συγκέντρωση τραπεζικών και οικονομικών πληροφοριών, την παρακολούθηση των τηλεπικοινωνιών και την προσωρινή μεταγωγή κρατουμένων. Η Eurojust μπορεί να παράσχει συνδρομή σε ζητήματα που σχετίζονται με τις τέσσερις κύριες φάσεις του κύκλου ζωής μιας ΕΕΕ (φάση έκδοσης, φάση διαβίβασης, φάση αναγνώρισης και φάση εκτέλεσης). Ο Οργανισμός μπορεί επίσης να παράσχει συμβουλές για ζητήματα που σχετίζονται με το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας ΕΕΕ και τη χρήση της έναντι άλλων συνυπαρχόντων νομικών μέσων, των αρμόδιων αρχών, του περιεχομένου, της μορφής και της γλώσσας της ΕΕΕ, καθώς και της χρήσης συγκεκριμένων ερευνητικών μέτρων.

“ Δεδομένης της μεγάλης έφαρσης που δυστυχώς παρουσιάζει το διασυνοριακό έγκλημα, η Eurojust λαμβάνει ολοένα και περισσότερα αιτήματα συνδρομής σε μεγάλες και πολύπλοκες υποθέσεις. Η κατάσταση αυτή οδηγεί σε αύξηση των διεθνών δραστηριοτήτων των δικαστικών αρχών, οι οποίες πρέπει να συντονίζονται σε πραγματικό χρόνο. Μέσω της σύστασης κέντρου συντονισμού στη Eurojust, μπορούμε να παράσχουμε άμεσα συνδρομή και να διασφαλίσουμε την ταυτόχρονη λήψη μέτρων προς όφελος των δικαστικών αρχών και της αστυνομίας όλων των συμμετεχουσών χωρών, δεδομένου ότι η λήψη μεμονωμένων μέτρων από κράτη μέλη και τρίτα κράτη θα κατέληγε σε λιγότερο εντυπωσιακά αποτελέσματα. ”

– Ladislav Hamran, Πρόεδρος της Eurojust –

Συναντήσεις συντονισμού

Οι συντονιστικές συναντήσεις αποτελούν επιχειρησιακό εργαλείο που χρησιμοποιείται συχνά στη Eurojust, καθώς διευκολύνει τη συνεργασία των δικαστικών αρχών και των αρχών επιβολής του νόμου από κράτη μέλη και, σε ορισμένες υποθέσεις, τρίτα κράτη. Οι συμμετέχοντες **ανταλλάσσουν πληροφορίες και επιλύουν νομικά ζητήματα**, όπως είναι οι συγκρούσεις δικαιοδοσίας και η μεταφορά διαδικασιών. Μπορούν επίσης να συμφωνήσουν σχετικά με τα επόμενα βήματα της έρευνας, να προγραμματίσουν ημέρες δράσης και να συζητήσουν το ενδεχόμενο σύστασης ΚΟΕ.

Η Eurojust διαδραματίζει συντονιστικό ρόλο σε αυτές τις συναντήσεις. Ο Οργανισμός διαθέτει ειδική ομάδα υπαλλήλων δικαστικής συνεργασίας οι οποίοι μπορούν να παρέχουν νομικές συμβουλές, ανάλυση και επιχειρησιακή συνδρομή.

Η Eurojust παρέχει επίσης εγκαταστάσεις, καθώς και φιλοξενία και κάλυψη οδοιπορικών εξόδων για τους επισκέπτες συμμετέχοντες. Καθ' όλη τη διάρκεια των συντονιστικών συναντήσεων διατίθενται υπηρεσίες ταυτόχρονης διερμηνείας, ακόμη και όταν η συντονιστική συνάντηση πραγματοποιείται μέσω τηλεδιάσκεψης.

Κέντρα συντονισμού

Η Eurojust προσφέρει ένα μοναδικό εργαλείο –το κέντρο συντονισμού– για την υποστήριξη μεγάλης κλίμακας επιχειρήσεων για την πάταξη της διασυνοριακής εγκληματικότητας. Ένας σημαντικός παράγοντας επιτυχίας αυτών των δραστηριοτήτων είναι η ικανότητα της **ταυτόχρονης εφαρμογής μέτρων**, όπως είναι οι συλλήψεις, οι έρευνες, οι κατασχέσεις αποδεικτικών στοιχείων, οι καταθέσεις (πιθανών) υπόπτων και μαρτύρων και η δέσμευση περιουσιακών στοιχείων. Οι εν λόγω ημέρες δράσης συχνά διεξάγονται ταυτόχρονα σε αρκετά κράτη μέλη, εμποδίζοντας τους δράστες αξιόποινων πράξεων να ειδοποιήσουν τα δίκτυά τους.

Κατά τη διάρκεια μιας ημέρας δράσης, οι συμμετέχοντες στο κέντρο συντονισμού έχουν πρόσβαση σε αποκλειστικές, ασφαλείς γραμμές επικοινωνίας. Βάσει των πληροφοριών που λαμβάνει από τις συμμετέχουσες αρχές, το κέντρο συντονισμού γνωστοποιεί ανά τακτά χρονικά διαστήματα την πρόοδο των επιχειρήσεων που διεξάγονται επί τόπου.

Οι πληροφορίες αυτές παρέχουν στις συμμετέχουσες αρχές τη δυνατότητα να προσαρμόζουν τις στρατηγικές τους επί του πεδίου προκειμένου να ανταποκριθούν στις εν εξελίξει καταστάσεις. Για παράδειγμα, ενδέχεται να ζητηθεί η έκδοση συμπληρωματικής ΕΕΕ για τη διενέργεια έρευνας σε διεύθυνση η οποία προέκυψε κατά τη διάρκεια της δράσης. Οι συμμετέχοντες πρέπει να είναι προετοιμασμένοι για το απρόβλεπτο και ικανοί να αντιδράσουν γρήγορα.

Τον Σεπτέμβριο του 2019, η Eurojust συγκρότησε το 100ό κέντρο συντονισμού της. Το ορόσημο αυτό, καθώς και τα αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν με την πάροδο των ετών μέσω των κέντρων συντονισμού, αποδεικνύουν τη χρησιμότητα του συγκεκριμένου εργαλείου και τον αυξανόμενο ρόλο του στο πλαίσιο της δικαστικής συνεργασίας.

Μέσω της ομαδικής συνεργασίας με τις εθνικές αρχές, οι εθνικές θυρίδες της Eurojust και το απασχολούμενο σε αυτές προσωπικό που αποτελείται από αναλυτές και συμβούλους συμβάλλουν στην εδραίωση των κατάλληλων συνηθικών για τον συντονισμό πολύπλοκων και ταχέως εξελισσόμενων διασυνοριακών επιχειρήσεων.

Τα κέντρα συντονισμού στην πράξη

Το πρώτο κέντρο συντονισμού της Eurojust, το οποίο συγκροτήθηκε τον Φεβρουάριο του 2011, αφορούσε την καταστολή της παράνομης διακίνησης μεταναστών από εγκληματικό δίκτυο που δρούσε σε έξι χώρες. Η Eurojust κλήθηκε να διευκολύνει τις αιτήσεις αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής (ΑΜΔ) στα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη και να συντονίσει τις έρευνες και τις διαδικασίες δίωξης, καθώς και τις παράλληλες ενέργειες κατά της ομάδας οργανωμένου εγκλήματος στις άλλες πέντε χώρες. Αφού η Eurojust παρέσχε συνδρομή στις εκτενείς προετοιμασίες, συμπεριλαμβανομένης της διοργάνωσης συνάντησης για την επίτευξη συμφωνίας επί της στρατηγικής σχετικά με τις ταυτόχρονες δράσεις σε επτά πόλεις, συστάθηκε κέντρο συντονισμού. Συνελήφθησαν πέντε ύποπτοι ως διακινητές και απετράπη η είσοδος 38

μεταναστών.

Τον Σεπτέμβριο του 2019 συγκροτήθηκε το 100ό κέντρο συντονισμού στη Eurojust, το οποίο αποτέλεσε το αποκορύφωμα μιας πολύπλοκης τεχνικής έρευνας για τη δράση ομάδας οργανωμένου εγκλήματος που συμμετείχε σε μαζική απάτη σχετικά με υπηρεσίες συνδρομητικής τηλεόρασης και μεγάλης κλίμακας παραβιάσεις δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας επί οπτικοακουστικών έργων. Η ημέρα δράσης περιλάμβανε έξι χώρες. Εντοπίστηκαν είκοσι δύο ύποπτοι, ενώ πάνω από 200 εξυπηρετητές τέθηκαν εκτός λειτουργίας. Τα επιτυχή αποτελέσματα της λειτουργίας του κέντρου συντονισμού παρουσιάστηκαν στο πλαίσιο συνέντευξης τύπου που διοργάνωσε η Eurojust.

Δειγματοληπτική παράθεση υποθέσεων

EncroChat (2020) Μέσω κοινής ομάδας έρευνας, οι γαλλικές και ολλανδικές αρχές επιβολής του νόμου και δικαστικές αρχές, η Ευρωπόλ και η Eurojust κατάφεραν να εξαρθρώσουν το EncroChat, ένα δίκτυο κρυπτογραφημένης τηλεφωνίας το οποίο χρησιμοποιούσαν ευρέως εγκληματικά δίκτυα. Η πολύμηνη έρευνα κατέστησε δυνατή την υποκλοπή, την ανταλλαγή και την ανάλυση εκατομμυρίων μηνυμάτων που ανταλλάσσονταν μεταξύ εγκληματιών και αφορούσαν τον σχεδιασμό σοβαρών εγκλημάτων. Οι πληροφορίες αυτές αξιοποιούνται ήδη στο πλαίσιο διαφόρων εν εξελίξει ποινικών ερευνών και θα τύχουν περαιτέρω ανάλυσης ως μοναδική πηγή ενός πρωτοφανούς όγκου νέων αποδεικτικών στοιχείων που θα συμβάλλουν στην εκ βάθρων πάταξη οργανωμένων εγκληματικών δικτύων. Η Eurojust κατέβαλε εργώδεις προσπάθειες για τη διευκόλυνση της δικαστικής συνεργασίας μέσω της δημιουργίας της ΚΟΕ και της εντατικής χρήσης ευρωπαϊκών μέσων δικαστικής συνεργασίας όπως οι Ευρωπαϊκές Εντολές Έρευνας, επισημαίνεται δε ότι εκδόθηκαν πάνω από εκατό ΕΕΕ σε διάφορες χώρες. Κατά τη διάρκεια της έρευνας, τα μέλη της ΚΟΕ διοργάνωσαν πέντε συντονιστικές συναντήσεις στην έδρα της Eurojust ώστε να συγκεντρώσουν όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη σε ασφαλές περιβάλλον, να εντοπίσουν παράλληλες ή συνδεδεμένες έρευνες, να αποφασίσουν σχετικά με το προσφορότερο πλαίσιο συνεργασίας και να επιλύσουν πιθανές συγκρούσεις δικαιοδοσίας.

Συντονισμένες συλλήψεις υπόπτων ως μελών δικτύου παράνομης διακίνησης μεταναστών (2020) Ως αποτέλεσμα διασυνοριακής έρευνας με την υποστήριξη της Eurojust και της Ευρωπόλ, οι βελγικές και οι γαλλικές αρχές συνέλαβαν 26 υπόπτους ως μέλη σημαντικού δικτύου παράνομης διακίνησης μεταναστών, το οποίο μετέφερε κυρίως πρόσφυγες από την Ασία. Η ανακάλυψη 39 νεκρών ατόμων, υπηκόων Βιετνάμ, σε φορτηγό ψυγείο στο Έσσεξ του Ηνωμένου Βασιλείου τον Οκτώβριο του 2019 αποτέλεσε την αφορμή για τη σύσταση ΚΟΕ με συμμετοχή του Βελγίου, της Ιρλανδίας, της Γαλλίας, του Ηνωμένου Βασιλείου, της Eurojust και της Ευρωπόλ. Έκτοτε οι δικαστικές και οι αστυνομικές αρχές συνεργάστηκαν στενά στο πλαίσιο της ΚΟΕ για να χαρτογραφήσουν την εικαζόμενη δραστηριότητα της ομάδας οργανωμένου εγκλήματος και να εντοπίσουν τυχόν σημεία σύνδεσης με εν εξελίξει περιφερειακές και τοπικές έρευνες που αφορούσαν δραστηριότητες παράνομης διακίνησης μεταναστών. Η Eurojust υποστήριξε την ΚΟΕ, τις έξι συντονιστικές συναντήσεις για συγκεκριμένες υποθέσεις και την οργάνωση κέντρου συντονισμού για την ημέρα δράσης, καθιστώντας δυνατό τον συντονισμό της επιχείρησης σε πραγματικό χρόνο.

Ταχεία σύλληψη υψηλόβαθμου στελέχους του Ισλαμικού Κράτους (2019) Η Eurojust συντόνισε την ταχεία επέμβαση των συγγκικών και των βελγικών αρχών που οδήγησε στη σύλληψη επιστρέφοντος αλλοδαπού τρομοκράτη μαχητή ο οποίος ήταν ύποπτος για τον θάνατο 20 ατόμων στη Συρία. Η ανταλλαγή, μέσω της Eurojust, εγγράφων ζωτικής σημασίας, η μετάφρασή τους και η ανταλλαγή πληροφοριών επί 24ώρου βάσεως καθ' όλη τη διάρκεια της εβδομάδας μεταξύ Ουγγαρίας και Βελγίου, οδήγησαν στη σύλληψη του εν λόγω προσώπου ως υπόπτου για την τέλεση τρομοκρατικών αδικημάτων.

Επιχείρηση Pollino (2018) Η επιχείρηση Pollino αποτέλεσε τη σημαντικότερη συντονισμένη κατασταλακτική ενέργεια που πραγματοποιήθηκε μέχρι σήμερα στην Ευρώπη κατά της μαφιοζικής οργάνωσης *Ndrangheta*. Η έρευνα διήρκεσε τέσσερα χρόνια. Όλες οι σχετικές γνώσεις συγκεντρώθηκαν από τις εθνικές αρχές με στόχο την κατάρτιση μιας κοινής στρατηγικής για την αντιμετώπιση των ερευνώμενων πολύπλοκων εγκληματικών δραστηριοτήτων. Συγχρονισμένες δράσεις εκατοντάδων αστυνομικών, παρακολούθησιμες σε πραγματικό χρόνο από το κέντρο συντονισμού στη Eurojust, κατέληξαν στον εντοπισμό σχεδόν 4 000 κιλών κοκαΐνης και τεράστιων ποσοτήτων άλλων ναρκωτικών, την κατάσχεση 2 εκατομμυρίων ευρώ και τη σύλληψη 84 ατόμων.

Παροχή πρόσβασης σε δικαιοδοσίες σε όλον τον κόσμο

Οι εγκληματίες διέρχονται τόσο τα εσωτερικά όσο και τα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ. Επιπλέον, η ζήτηση σχετικά με την επιχειρησιακή υποστήριξη για την καταπολέμηση σοβαρών διασυνοριακών εγκλημάτων παρουσιάζει διαρκή αύξηση, ο δε αριθμός των υποθέσεων από χώρες εκτός ΕΕ αυξάνεται σε ποσοστό άνω του 20 % σε ετήσια βάση. Η στενή συνεργασία με τρίτα κράτη είναι επομένως καθοριστικής σημασίας για την αντιμετώπιση των δυσκολιών που συνεπάγονται τα πιο περίπλοκα εγκλήματα λόγω της παγκοσμιοποίησης και της ψηφιακοποίησης, ιδίως στον τομέα της παράτυπης μετανάστευσης, της εμπορίας ανθρώπων και της αντιτρομοκρατικής δράσης.

Διευκολύνοντας τη διασυνοριακή δικαστική συνεργασία, η Eurojust διαδραματίζει κρίσιμο ρόλο στην προώθηση αποτελεσματικών και διαρκών σχέσεων συνεργασίας μεταξύ των εθνικών αρχών των κρατών μελών και τρίτων χωρών. Οι συμφωνίες συνεργασίας του Οργανισμού και το δίκτυο με τα πάνω από 50 σημεία επαφής παρέχουν πρόσβαση σε ποινικές δικαιοδοσίες σε όλον τον κόσμο.

Οι συμφωνίες συνεργασίας αποτελούν την πλέον προηγμένη μορφή συνεργασίας με τρίτα κράτη. Οι εν λόγω συμφωνίες επιτρέπουν την ανταλλαγή επιχειρησιακών πληροφοριών, συμπεριλαμβανομένων των δεδομένων προσωπικού

χαρακτήρα, οι οποίες είναι ζωτικής σημασίας για τις εθνικές αρχές προκειμένου να διώξουν επιτυχώς δράστες αξιόποινων πράξεων όταν εμπλέκονται σε αυτές κράτη εκτός της ΕΕ. Η Eurojust έχει υπογράψει 12 συμφωνίες συνεργασίας με τρίτες χώρες, οκτώ εκ των οποίων έχουν αποσπάσει εισαγγελέα-σύνδεσμο στη Eurojust. Οι εισαγγελείς-σύνδεσμοι συνεργάζονται στενά με τους ομολόγους τους από τα κράτη μέλη, έχοντας πλήρη πρόσβαση στα επιχειρησιακά εργαλεία του Οργανισμού. Ο κανονισμός της Eurojust, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ τον Δεκέμβριο του 2019, μεταμόρφωσε την πολιτική της Eurojust σχετικά με τις εξωτερικές σχέσεις. Ο Οργανισμός συνεργάζεται πλέον στενά με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την κατάρτιση τετραετών στρατηγικών που θα ενισχύουν τη διεθνή παρουσία του.

Ο Οργανισμός διατηρεί στενή επαφή με βασικούς παράγοντες της θεσμικής διάρθρωσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, των συναφών ομάδων εργασίας του Συμβουλίου, της επιτροπής LIBE στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης. Η Eurojust συνεργάζεται επίσης με άλλους οργανισμούς της ΕΕ που υποστηρίζουν τα διάφορα στάδια της αλυσίδας της ποινικής δικαιοσύνης, όπως είναι η Ευρωπόλ, η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF), η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία (EPPO), το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Κατάρτισης Δικαστικών (ΕΔΚΔ) και ο Frontex.

Eurojust, Johan de Wittlaan 9, 2517 JR Χάγη, Κάτω Χώρες
Τηλέφωνο: +31 70 412 5000 - E-mail: info@eurojust.europa.eu -
Δικτυακός τόπος: www.eurojust.europa.eu

Ακολουθήστε τη Eurojust στο Twitter, το LinkedIn και το YouTube @Eurojust

PDF: Αριθμός καταλόγου QP-03-20-536-EL-N ISBN 978-92-9490-476-8 DOI 10.2812/382464

© Eurojust, 2020. Επιτρέπεται η αναπαραγωγή με αναφορά της πηγής.